

ÖT ÉVE SZABADULT FEL BUDAPEST

Írta: Kőből József

Fővárosunk népe február 13-án szorgos termelő munkája közepette egy percre megállt és emlékezett. Emlékezett arra, hogy fél évtizeddel ezelőtt milyen nehéz körülmények között lépett arra az útra, amely fővárosunk mai fellendüléséhez és virágzásához vezetett. Emlékezett azokra a hősökre, akiknek köszönheti mai nyugodt életét, jólétét, akiknek köszönheti felszabadulását. Emlékezett, gyűlölettel emlékezett a német megszálló fasisztákra, és magyar segítőtársaikra, kik annyi szenvedést zúdíttak dolgozó népünkre.

1944 novemberében az ellenállhatatlanul előretörő Szovjet csapatok fővárosunk közvetlen közelébe jutottak. Soroksáron, Mátyásföldön, feltűntek a jól felszerelt, fegyvelmezett szovjet hadsereg egységei és hirtelen, meglepetészerűen, karácsony másodnapján Dunántúl déli részéből feltörve és Esztergomig előrenyomulva, teljesen bekerítették Budapestet. A másfélmillió város megkinzított lakossága pincékben ülve, a kulturának elemi feltételeit is nélkülözve, lélekzetvisszafojtva várta, mikor út a szabadság órája, mikor kerget k el, semmisít meg a betolakodókat, a megszálló németeket és velük együtt szálláscsinálóikat, a magyar fasisztákat és reakciókat. A körülkerített német csapatok teljesen kilátástalan helyzetben voltak. Sokan azt várták, hogy a németek feladják a hiábavaló harcot, megkímélik a várost az ostromtól, a rombolástól. Akik így gondolkodtak, nem ismerték a fasiszmust. A bekerített német hadsereg Budapest szétrombolása árán is — késleltetni akarta Berlin elkerülhetetlen ostromát és elesését. A történelemben eddig ismeretlen, a vadembereknél sem szokásos módon orvul legyilkolták a fegyvertelenül, fehér zászlóval közelgő szovjet parlamentereket, — kik előnyös feltételek mellett ajánlották fel a megegyezést — és e barbár tett után védelemre rendezkedtek be, utcáról-utára, házról-házra akartak védekezni.

Joggal várta Budapesti népe, hogy a páratlan gaztett után nem lesz irgalom fővárosunknak. És megérett tapasztalta, hogy nem lövik nehéz ágyúkkal a várost, nem szórnak rá bombaesőt, hanem kimélve az embereket, épületeket, szívós, áldozatos, kitartó ostrommal, sokezer katonájának élete árán, szabadítja fel a szovjet hadsereg városunkat. Sztálin elvtárs utasítására a városra irányított nehéz ágyúkat Berlin felé útnak indították és Budapest megmenekült a teljes pusztulástól.

A felszabadulást követő napokban vigasztalan kép tárult a pincékből előbúvó emberek elé. A hideg, havas utcákon temetetlen hullák, lótetemek, méter magas szemétdombok. Az ostrom szétzúzta a főváros életét. Elektromos áram, víz, villamos, gázszolgáltatás nem volt. A lakásokban, kórházakban, iskolákban hideg, a kőtört ablakokon át akadálytalanul tódult be a fagyos levegő. Az emberek végképp kiogytak minden élelmükből és rettegve várták a bizonytalan holnapot.

Nem akadt hatóság, szervezet, amely vállalni merte volna e szörnyű helyzetben a vezetést, a kezdeményezést, az élet megindítását, csupán a legmélyebb illegálisból feltörő Magyar Kommunista Pártnak volt bátorsága, szervezetsége, hogy nyomban hozzá-

lásson a nehéz feladatok megoldásához. A Párt szervező volt, mely megindította a szétesett, szétzúzott, régi társadalom helyébe az új társadalom kialakulását. Mihamar előkerült a megmaradt fűtőanyag a kórházak, csecsemőotthonok számára, burgonyás vagonok gurultak a halott villamos síneken, megindult a víz, az elektromos áram.

Öt év nem nagy idő egy nép történetében. Mégis azt mondhatjuk, hogy az elmúlt fél évtized alatt fővárosunk alapjainban megváltozott. Az újból nyüzsgő utcák, a felépült házak a kemény télben is jól fűtött lakások, a kifosztott boltok helyén a teli üzletek mind-mind ma már a dolgozókat és csak a dolgozókat szolgálják. Megszűnt örökre az az idő, amikor a dolgoztalan léhűtők jól éltek és az új értékeket létrehozó dolgozók nyomorogtak. A „magyar csoda” mögött azonban látnunk kell a tengerszinti önfeláldozást, a nehéz körülmények között végzett kemény munkát, amelyben fővárosunk munkásosztálya élenjáró szerepet vitt. Az infláció nyomorúsága elsősorban a munkájából élő dolgozókat sújtotta, és csupán néhány ezer ügyesen feketéző, a szegény nép nyomorúságát kihasználó üzér élt jól. Látnunk kell és nem szabad elfelednünk azokat a harcokat, melyeket a magyar nép a MKP, majd a MDP vezetése alatt vívott a fegyveres összeesküvők, a demokratikus álarcot öltött fasiszta pártok, a demokratikus pártokba bebújt és elrejtőzött reakciók és végül az imperialisták ügynökei a Rajk-banda ellen. Valóban a magyar nép, fővárosunk dolgozó figyelmének csak egy részét tudta az építésre fordítani, mert állandóan éberen kellett őrködni, hogy a nép elleneségeinek kártevő tevékenységét meg tudja akadályozni.

Öt év áll mögöttünk fővárosunk felszabadítása óta. Öt munkával, harcokkal teli esztendő. Öt clyan év, mikor észrevehetően „évről-évre emelkedtünk, javult az életünk. De a másik öt év, mely előttünk áll, nem kevesebb erőfeszítést kíván. A magyar népgazdaság hatalmas, országépítő öt éves terve ugyanolyan odaadást kíván, mint az elmúlt évek. Ki merné mégis azt állítani, hogy nehéz öt év áll előttünk? A most következő évek, bár munkából, s harcból sokat követelnek tőlünk, összehasonlíthatatlanul könnyebbek lesznek. Bátor, tanult, öntudatos, harcban edzett budapesti nép indult el az öt éves terv útján. A szocializmus biztonságát, szabadságát és jólétét megízlelt nép ez”. Az országot, fővárosunkat, magának valló, új munkaerőket megvalósító dolgozók, kiket nem fenyeget a munkanélküliség, rendőrterror — építi az öt éves tervet. Ez a nép tanult az öt évvel ezelőtti véget ért háborúból, amely nemzedékek munkáját tette tönkre és ezért kívánja a békét. Ez a nép azonban megtanulta öt évvel ezelőtti azt is, hogy fegyvert kell ragadnia, ha a nép elleneségei, a háborús gyújtogatók fenyegetik. Megtanulta, hogy a békéért való harc legszilárdabb bástyája, őre a Szocialista Szovjetunió. Ezért száll most hála és köszönet Budapest felszabadításának öt éves évfordulóján a bennünket felszabadító és mindvégig segítő Szovjetunió felé, mely példaképünk az emberiség nagy felszabadító harcában. De példaképünk a békés építőmunka mindennapjában is.

Oszályozás		Tárgy		Hely		Idő		Személy		Helyszám	
		9.439				"1945" / 1950					
Budapestre vonatkozó újságcikkek											
Szerző:		Kőből József									
Cím:		Öt éve szabadult fel Budapest.									
Forrás:		Fővárosi Napló									
		(Hely)		(Idő)		(Köt. v. füz.)		(Oldal)			
				1950. II. 16.							